

Solet: quā greci eusebiam vocant. s; dei est
nō dicit p̄parationē ad hoies: s; soluz ad
deū. ḡ pietas non se extēdit deūmiare ad ali
q̄s hoies p̄sonas. **¶** Greg' dicit in p̄ moral.
Pietas i die suo iuuiū exhibet: ga cordis
viscera mie opib' replet. s; opa mie sūt oib'
exhibēda ut p̄ Aug. i p̄ de doc. xpiana. ḡ
pietas nō se extēdit deūmiare ad aliq̄s sp̄a
les p̄sonas. **¶** Multe sūt alie i hūanis re
b' coicatioes p̄t' s; sanguineoz' z' iuuiū coica
tionē ut p̄ p̄hm i s' ethicoz'. z' sup' quāli/
bz eaz aliq̄ amicitia sū dat q̄ videt eē pieta
t' ut dicit glo. 2. ad Thimot'. 3. sup' illud
Habētes qdē specie pietat'. ḡ nō solū ad
sanguineos z' iuuiū pietas se extēdit. **¶**
S; ē qd' Tull' dicit in sua rethorica q' pietas ē
p̄ quā sanguie iūcti p̄ieq; beniuolis officii
z' diligēs tribuit cult'. **¶** dicitū q' hō ef
ficiat d̄simode alyz debitor s; m̄ eoz' d̄sā ex
cellētiaz ad d̄sa b̄nificia ab eis suscepta. In
utroq; aut' de' sūmū obtinet locū q' excellē
tissim' ē z' ē i nob' eēndi z' gubernatiōis p̄mūz
p̄ncipiū. sc̄dario vō n̄rī eē z' gubernatiōis p̄nci
pia sūt parētēz z' patria: a q̄b' z' i q̄ nati z' nu
triti sum'. z' iō p' deū ē hō maxie d̄bitoz' pa
rētibus z' p̄rie. vñ sicut ad religionem p̄tinet
cultū dō exhibē: ita sc̄dario gradu ad pie
tatē p̄tinz exhibē cultū parētibus z' p̄rie. In
cultu aut' parētū icludit' cult' oīuz s; sangui
neoz': ga etiā s; sanguinei ex h' dicitur q' ex
eis dē parētibus p̄cesserūt ut p̄ p̄hm i s'
ethicoz'. In cultu aut' patrie icludit' cultus
oīuz iuuiū z' oīuz p̄rie amicoz': z' iō ad hos
pietas p̄ncipalit' se extēdit. **¶** Ad p̄mū ḡ di
cendū q' i maiorū icludit' min': z' iō cultus
q' deo debet icludit' i se sicut aliqd' p̄ticular'
cultū q' debet parētibus. **¶** Un' d̄r Malach'. p.
Si ḡ p̄r ego sū vbi honor me': z' iō nom' pi
etatis etiā ad d̄inū cultū refer'. **¶** Ad s; m̄
dicendū q' sicut Aug' dicit i x' de ciui. di. mo
re vulgī nom' pietat' etiā i opib' mie frequē
tat': qd' iō ibi arbitoz' euenisse: ga h' fieri p̄ci
pue mādāt deus ea que sibi. uel. p̄ sacrificiis
placē testat': ex q̄ s; uetudie factū ē ut z' de
ipse p̄r dicat'. **¶** Ad t̄riū dicendū q' coicatio
nes s; sanguineoz' z' iuuiū magl' fferūt ad p̄n
cipia nostri esse q̄ alie coicatioes. z' iō ad h'
nomē pietatis magis extenditur.

**Ad secundum sic pro
cedit.** Videt' q' pietas nō exhibeat pentib'

instetationē. Ad pietatē. n. videt' p̄tinē illō
p̄ceptū decalogi. **¶** Donora patrem tuū z' ma
trē tuā. s; ibi nō p̄cipit nisi honor' exhibitio
ḡ ad pietatē nō p̄tinet sustetatiōez' pentibus
exhibē. **¶** Illis hō debet thesauricare q̄s
tenet sustetare. s; s; m̄ aplm ut b̄r. 2. ad Cor
3. filij nō debēt thesauricare p̄ntib'. ḡ non
tenēt eos p̄ pietatē sustetare. **¶** Pietas
nō solū extēdit se ad parētēz: s; etiā ad alios
s; sanguineos z' iuuiū ut dicit' ē. s; nō tenet
alios oēs s; sanguineos z' iuuiū sustetare. ḡ
nec etiā tenet ad sustetatiōez' pentū. **¶** S;
ō ē q' d̄ns Math. 15. redarguit phariseos
q' ipediebāt filios ne p̄tib' ad sustetatiōez'
exhiberēt. **¶** dicitū q' pentib' z' iuuiū
aliqd' debet duplici: vno p̄ se. alio p̄ accis
Per se qd' d̄bet eis id qd' d̄bet patrē i q̄ntuz
pat' est: q' cū sit supior q̄ p̄ncipiū filij exis:
d̄bet ei a filio reuerētia z' obsequiū. **¶** Per
accis at aliqd' d̄bet p̄ri qd' d̄cz eū accipe s; m̄
aliqd' qd' ei accidit: puta si sit infirm' q' vili/
tet: et ei i curatiōi itēdat: et si sit paup' q' su
stentet: et sic de alyz h' mōi. q' oia sub d̄bito
obsego p̄tinēt et iō. Tull' dicit q' pietas erbi
bet et officii et cultū: ut officii referat' ad
obsequiū: cult' vō ad reuerētia siue honorem
ga ut dicit Aug' i x' de ciui. dei. dicimur co
lē hoies q̄s honorificatiōe l' frequētatiōe l'
recordatiōe frequētam'. **¶** Ad p̄mū ḡ dicē
dū q' i honoratiōe parētū intelligit' ois sub
uētiō q' debet p̄tib' exhiberi: ut dominus
int̄pretat' Math. 15. et h' iō ga subuētiō fit
p̄ri ex debito tanq; maior'. **¶** Ad secūdū di
cendū q' p̄r hz rōnē p̄ncipy: sili' autem hz ra
tionē a p̄ncipio ex̄ntis iō p̄ se p̄ri cōuenit ut
subueniat filio. et p̄p' h' nō solū ad horā de
bz ei subuenire s; ad totā suā vitā qd' ē the
sauricare. sed q' filij aliqd' offerat p̄ri h' ē p̄
accidens rōne alicui' n̄ccitat' istā i q' tenet
ei s; uēire n̄ at thesauricare q̄ i longinquū
ga nālīc nō parētēz filioz' s; filij parētū sunt
successores. **¶** Ad t̄riū dicendū q' cult' z' offi
ciū ut Tull' dicit: debet oib' s; sanguine iūctis
z' p̄rie beniuolis: nō t̄n' eq̄līc oibus s; p̄cipue
p̄tib': alyz at s; m̄ p̄pria facultatē volūtātē
z' decentiam p̄sonaz.

**Ad tertium sic proce
ditur.** Videtur q' pietas nō fit sp̄al' v̄tus ab
alyz distincta. **¶** Tribē. n. obsequiū et cultū aliq
b': ex amore p̄cedit. s; p̄tinet ad pietates

q̄ pietas nō est virtus a caritate distincta.
 ¶ **C**ultū deo exhibē ē p̄p̄riū religionis. sed etiā pietas reddit deo cultū ut dicit Aug⁹. x^o de civi. dei. q̄ pietas nō distinguit a religioe
 ¶ **P**ietas q̄ exhibet cultū et officiū patrie videt esse idē cū iusticia legali q̄ respicit bonū cōe. s; iusticia legal' ē v̄tus gnālis ut p; p̄ phm i^o ethicoz. q̄ pietas nō ē v̄tus spālis.
 ¶ **S**z ē q̄ ponit a Lullio ps iusticie R^o dicēdū q̄ aliq̄ v̄tus spālis ē ex h^o q̄ respicit aliq̄ obm fm aliquā spālē rōnē. cū aut ad rōnē iusticie p̄tinet q̄ debitūz aly reddat: vbi iuenit spālis rō debiti alicui p̄sone ibi ē spālis v̄tus: debet at aliq̄d alicui spālī: quia ē gnāle p̄ncipiū p̄ducēs i eē et gubernās. h^o aut p̄ncipiū respicit pietas i q̄zuz parētibus et p̄rie et his q̄ ad h^o ordināt officiū et cultuz ipendit: et iō pietas ē spālis v̄tus. ¶ Ad p̄mū q̄ dicēdū q̄ sicut religio ē qdā p̄statio fidei spei et caritat' q̄ b^o p̄mordialit' ordina' in deū: etiā pietas ē qdā p̄statio caritat' quā q̄s h; ad p̄ntes et ad patriā. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄ deus lōge et excellentiori modo ē p̄ncipiū efficiēdi et gubernatiōis q̄ p̄rue p̄ria: et iō alia v̄tus ē v̄tus religionis q̄ cultū deo exhibet a pietate q̄ exhib; cultuz p̄ntib^o et p̄rie: s; ea q̄ sūt creaturaz p̄ quāda; supercellētiā et causalitatē trāserūt i deūz ut dyo^o dicit i l^o d^o diuini. nō vñ p̄ excellētiā pietas cult' dei noīat: sicut et de^o excellēt dicit p̄r noster. ¶ Ad t̄tū dicēdū q̄ pietas se ex tēdit ad patriā fm q̄ ē nob^o quoddā eēndū p̄ncipiū. s; iusticia legalis respicit bonū p̄rie fm q̄ ē bonū cōe. et iō iusticia legalis magl habet q̄ sit uirtus gnālis q̄ pietas.

Ad quartuz sic procedit. Videt q̄ occasioe religionis sint p̄termittenda pietat' officia i p̄tes. dicit n. dñs Luc. i. 4. Si q̄s venit ad me et nō odit patrē suū et matrē: et uxore et filios et frēs et sorozes adhuc aut et aīam suā: nō pōt me esse discipul^o. vñ et i laudē Jacobi et iohānis Math. 4. d^o q̄ relictiis retib^o et p̄re: secuti sūt xpm et in laudēz leuitaruz d^o Deut. 33. Qui dixit p̄ri suo et m̄ri sue nescio vos: et frīb^o suis i ḡro illos: et nescierūt filios suos: hi custodie rūt eloquū tuū. s; i ḡrā do p̄ntes et alios consanguēos ul' etiā odiēdo eos: nec ē q̄ p̄termittāt pietat' officia: q̄ pp̄ religionē officia pietat' sūt p̄termittenda. ¶ **S**. Math. 8. et

Luc. 9. d^o q̄ dñs dicēti sibi: p̄mitte me pri muzire et sepelire patrē meū: r̄ndit: sine ut mortui sepeliāt mortuos suos: tu aut vade et anūcia regnū dei: qd̄ p̄tinet ad religioz: sepulcra at p̄ris p̄tinet ad pietat' officiū. q̄ pietat' officiū ē p̄termittendū pp̄ religioez.
 ¶ **S**. deus p̄ excellētiā d^o p̄ n^o. s; sicut per pietat' obsega colim^o p̄ntes: ita p̄ religio/ nē colim^o deū. q̄ p̄mittēda sūt pietat' obsega pp̄ religiois cultū. ¶ **S**. Religiosi tenēt ex voto qd̄ trāsgredi nō licz sine religiois obseruatiā siplē fm q̄s suis parētib^o subuenire ipediūt: tū pp̄ paup̄tatē: q̄a pp̄rio carent: tū etiā pp̄ iobediētiā: q̄a sine lnia suoz p̄latoz eis claustrū exire nō licet. q̄ pp̄ religio/ nē p̄mittēda sūt pietat' officia in parentes.
 ¶ **S**z ē q̄ dñs Math. 15. redarguit phariseos q̄ inuitu religiois honozē p̄ntib^o obitum subtrahē docebāt. ¶ **S**. dicēdū q̄ religio et pietas sūt due v̄tutes. nlla at v̄tus aly v̄tuti trīat aut repugē: q̄a fm phm in p̄dica ment: bonū nō ē bono trīū. vñ nō pōt esse q̄ pietas et religio se mutuo ipediāt ut pp̄ actū vñ act^o alteri^o excludat. cui^o libet eīz v̄tut' act^o ut ex s̄ dicit p; obitis circūstātus limitat: q̄s si p̄treat iā nō erit v̄tut' actus v̄tū: vñ ad pietatē p̄tinet officiū et cultū parētib^o exhibē fm debitū modū. nō ē autē debit^o mod^o ut p̄ h^o tēdat ad colēdū patrē q̄ ad colēdū deū. s; sicut Amb^o dicit sup^o Lucā. necessitudini gnīs dīne religiois pietas anferē. Si q̄ cl^o p̄tū abstrabat nos a cultu dei: iā nō eēt pietat' parētū iustiere cultui d^o dei. Vñ Jero^o dicit i epla ad Heliodoz. Per calcatū p̄ge patrē: p̄ calcatā p̄ge matrē: ad verilla crucl euola: sūmū gen^o pietat' est in hac re fuisse crudelē. et iō i tali cāu dimittēda sūt officia pietat' i p̄tes pp̄ dīnū religiois cultū. Si vō p̄ exhibēda debita obsega p̄ntib^o nō abstrabamur a dīno culto: s; iā p̄tēbit ad pietatē. et sic nō oportebit pp̄ religionē pietatē deserē. An p̄mū q̄ dicēdū q̄ Greg^o exponēs illud v̄bū dñi. dicit q̄ parētes quos aduersarios in via dei patimur: odiendo et fugiēdo nescire debem^o. si. n. p̄tes n̄ri nos puocēt ad peccādū et abstrahāt a cultu diuino: debem^o q̄tū ad h^o eos deserē et odire. et h^o modo dicit lenite suos cōsanguineos ignozasse: q̄a idolatris fm mādātū dñi non peccēt: ut h^o. Exo. 32. Jacob at et iohānes laudantur ex h^o q̄ sūt secuti dñm dimisso

parēte: nō q̄a eoz pat̄ eoz puocaret ad m̄alū
s̄ q̄a aliē estimabāt ipsū posse vitā trāns̄ eis
x̄pm sequētib⁹. ¶ Ad secūdu dīcēdu q̄ dñs
iō pb̄ibuit discipulū a sepul̄a p̄ris: q̄a sicut
Criso⁹ dīc: p̄ h̄ eū dñs a mltis malis eripuit
puta lucub⁹ ⁊ merozib⁹ ⁊ alyis q̄ hinc expec
tant. post sepulturā. n. erat nccē ⁊ testamē
ta scrutari: ⁊ hēditat̄ diuisiōez ⁊ alia h̄ mōi
⁊ p̄cipue q̄a aly erāt q̄ oplē poterāt hui⁹ fu
neris sepulturā. ul̄ sicut Cyrill⁹ expōit sup
Lucā: discipul⁹ ille nō petyt q̄ patrē iaz de
fūcrū sepeliret: s̄ adhuc viuētes i senectute
sustētaret vsq̄ sepeliret: qd̄ dñs nō cessit
q̄a erāt aly q̄ ei⁹ curā h̄re poterant linea pa
rētele astricti. ¶ Ad t̄tū dīcēdu q̄ h̄ qd̄ pa
rentib⁹ carnalib⁹ ex pietate exhibem⁹ i deū
referim⁹: sicut ⁊ alia m̄ie opa q̄ gbuscūq̄ p̄
ximis ip̄edim⁹ deo exhibita vidētur. secūdu
illud. Mat̄h. 25. Qd̄ vni ex minimis meis
fecistis: mibi fecistis. ⁊ iō si carnalib⁹ parēti
bus n̄ra obsequia sint nccia ut sine his su
stētari nō possit: nec nos ad aliqd̄ deū idu
cant: nō debem⁹ ituitu religiōis eos deserē.
si aut̄ sine pctō eoz obsequy vacare nō pos
sum⁹: uel etiā si absq̄ n̄ro obsego p̄nt sustē
tari: licitū ē eoz obsega p̄mittere ad h̄ q̄
ampli⁹ religiōi vacem⁹. ¶ Ad q̄rtū dīcēdu
q̄ aliud dīcēdu ē de eo q̄ ē adhuc i seculo
stitut⁹: ⁊ aliud de eo q̄ ē iā i religiōe p̄fessus
ille. n. q̄ ē i seculo stitut⁹ si h̄z parētes q̄ si
ne ip̄o sustētari nō p̄nt: nō debz eis relict̄ re
ligiōez it̄rare: q̄a trāsgredere p̄ceptū de ho
noratiōe parētū: q̄nis qd̄ dicāt q̄ i h̄ casu
licite possēt eos deserē: eoz curā deo cōmit
tens. s̄ si quis recte cōsideret: h̄ eēt temptare
deū: cū h̄nt ex h̄ano cōsilio qd̄ agē: p̄iculo
pentes exponeret sub spe dñi auxily. Si vō
sine eo pentes n̄tas trānsire possent: licitum
eēt ei deserē parētib⁹ religiōez it̄rare: quia
fily nō tenēt ad sustentationē p̄tū nisi cā
ncciat̄ ut dicitū ē. ille vō q̄ iā est i religiōe
p̄fessus reputat̄ iā q̄i mortu⁹ m̄ido: vñ nō
debet occasiōe sustentatiōis pentū exire clau
strū in q̄ x̄po conspeliat̄ ⁊ se it̄z secularibus
negocys i p̄plicare: tenēt tñ salua sui plati obe
diētia ⁊ sine religiōis statu piuz studiū adhi
bere q̄liē ei⁹ parentibus subueniatur.

Quēdē cōside
randum ē d̄ obseruātia ⁊
p̄tib⁹ ei⁹ p̄ q̄ de oppositis

vity⁹ erit manifestū. ¶ Circa obseruātia at̄
q̄rūt tria. p̄ vtz obseruātia sit sp̄alis v̄tus
⁊ ab alyis distincta. 2. qd̄ obseruātia exhibi
beat. 3. de cōparatiōe ei⁹ ad pietatē.

Ad primuz sic proce

dit. Videt q̄ obseruātia nō sit sp̄alis virtus
ab alyis distincta. Virtutes. n. distinguuntur
fm̄ obiecta. s̄ obm̄ obseruātie nō distinguit̄
ab obo pietat̄. dīc. n. Tullī⁹ in sua rethorica
q̄ obseruātia ē p̄ quā hoies aliq̄ dignitate
añcedētes qd̄a cultu ⁊ honore dignat̄. s̄. c̄
tum ⁊ honore etiā pietas exhibet pentib⁹
q̄ dignitate añcedūt. q̄ obseruātia n̄ ē virt⁹
distincta a pietate. ¶ S̄. Sic hoib⁹ i digni
tate cōstitutis debet honor ⁊ cult⁹: ita etiaz
eis q̄ excellūt scia ⁊ virtute. s̄ n̄ ē aliq̄ sp̄alis
v̄t⁹ p̄ quā honore ⁊ cultū exhibeam⁹ hoib⁹
q̄ scie ⁊ v̄tus excellētia h̄nt. q̄ etiā obseruan
tia p̄ quā c̄tū ⁊ honore exhibem⁹ h̄nt q̄ nos i
dignitate añcedūt nō ē sp̄alis virtus ab alyis
distincta. ¶ S̄. hoibus in dignitate cōstitutis
multa debet ad q̄ solū n̄da lex cogit: fm̄ illō
ad R. o. 13. Reddite hoib⁹ d̄bita: cui tribu
tū tributū rē: ea vō ad q̄ p̄ legē cōpellimur p̄
tinēt ad iusticiā legalē seu etiā ad iusticiā
sp̄alē. q̄ obseruātia nō ē p̄ se sp̄alis virt⁹ ab
alyis distincta. ¶ S̄. 3. ē qd̄ Tullī⁹ dīc cōdi
uidēdo obseruātia alyis iusticie p̄tib⁹ q̄ sunt
sp̄ales virtutes. ¶ R. dīcēdu q̄ sic ex dicit̄
p̄: nccē ē ut eo modo p̄ quēdā ordinatum
d̄scēsu distinguāt virtutes: sic ⁊ excellentia
p̄sonaz qd̄ ē aliqd̄ reddēdu. sicut autē car
nalis p̄ p̄ticularit̄ p̄ticipat rōnē principy q̄
v̄l̄t iuenit̄ i deo: ita etiā p̄sona q̄ q̄tū ad ali
qd̄ p̄uidētiaz circa nos gerit p̄ticularit̄ p̄ti
cipat p̄petatē p̄ris: q̄a p̄r est p̄ncipiū ⁊ gnā
t̄iōis ⁊ educationis ⁊ discipline ⁊ cūz q̄ ad
p̄fectionē h̄iane vite p̄tinet. p̄sona autē i di
gnitate cōstituta ē sicut p̄ncipiū gubnatiōis
respectu aliq̄rū rē: sicut p̄nceps ciuitatis i
rebus ciuilib⁹: dux autē exercit⁹ i reb⁹ bellicl
magister autē in disciplinis. ⁊ fil⁹ ē i alyis. ⁊
ide ē qd̄ oēs tales p̄sone p̄res appellāt p̄ p̄
militudinē cure: sic. 4. R. egl. 5. serui Na
man dixerūt ad eū: p̄r ⁊ si rē grādez dixisset
tibi p̄pha rē. Et iō sicut sub religiōe p̄ quā
cult⁹ tribuit̄ deo quodā mō iuenit̄ pietas p̄
quā colūt parētes: ita sub pietate iuenit̄ ob
seruātia p̄ quā cult⁹ ⁊ honore exhibet p̄sōis
i dignitate cōstitutis. ¶ Ad p̄mū ḡ dīcēduz